

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 4Tdo/9/2021
Identifikačné číslo spisu: 6113010150
Dátum vydania rozhodnutia: 23.11.2021
Meno a priezvisko: JUDr. Pavol Farkaš
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2021:6113010150.2

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Pavla Farkaša, sudkyne JUDr. Martiny Zeleňakovej a sudcu JUDr. Krč-Šeberu, na neverejnom zasadnutí konanom 23. novembra 2021 v Bratislave, v trestnej veci obvineného JUDr. H. O., pre pokračovací prečin porušovania povinnosti pri správe cudzieho majetku podľa § 238 Tr. zák., o dovolaní obvineného JUDr. H. O. podanom prostredníctvom obhajcu JUDr. Jozefa Veseleho proti uzneseniu Krajského súdu v Nitre z 18. októbra 2018, sp. zn. 4 To 35/2018, takto

rozhodol:

Podľa § 382 písm. c) Tr. por. dovolanie obvineného JUDr. H. O. s a o d m i e t a.

Odôvodnenie

Okresný súd Banská Bystrica (ďalej aj „okresný súd“ alebo „súd prvého stupňa“) rozsudkom zo 6. decembra 2017, sp. zn. 5 T 7/2013, uznal obvineného JUDr. H. O. (ďalej aj „obvinený“ alebo „dovolateľ“) vinným zo spáchania pokračovacieho prečinu porušovania povinnosti pri správe cudzieho majetku podľa § 238 Tr. zák. na skutkovom základe v rozsudku uvedenom v bodoch 1/ až 7/. Za to mu okresný súd podľa § 238 Tr. zák. s použitím § 36 písm. j), § 38 ods. 2, ods. 3, § 46 Tr. zák. uložil trest odňatia slobody vo výmere 16 (šestnásť) mesiacov, ktorý podľa § 49 ods. 1 písm. a) Tr. zák. podmenečne odložil a podľa § 50 ods. 1 Tr. zák. určil skúšobnú dobu vo výmere 2 (dva) roky. Podľa § 61 ods. 1, ods. 2 Tr. zák. obvinenému súčasne uložil trest zákazu činnosti spočívajúci v zákaze vykonávať funkciu správcu konkurznej podstaty v trvaní 7 (sedem) rokov a podľa § 288 ods. 1 Tr. por. poškodených W., spol. s r.o., IČO: XX XXX XXX, V. B. I. „v likvidácii“, IČO: XX XXX XXX, V. so sídlom v O. „v likvidácii“, IČO: XX XXX XXX, Y. X. J., IČO: XX XXX XXX, U., spol. s r.o. " v likvidácii ", IČO: XX XXX XXX, B. V., spol. s r.o., IČO: XX XXX XXX, Q. V. a.s., IČO: XX XXX XXX s nárokom na náhradu škody odkázal na občianske súdne konanie.

Krajský súd v Nitre (ďalej aj „krajský súd“ alebo „odvolací súd“) na podklade odvolania obvineného JUDr. H. O. a prokurátora Krajskej prokuratúry Banská Bystrica (ďalej aj „prokurátor“) rozhodol uznesením z 18. októbra 2018, sp. zn. 4 To 35/2018, tak, že podľa § 319 Tr. por. obe odvolania zamietol.

Proti rozsudku odvolacieho súdu podal obvinený JUDr. H. O. prostredníctvom obhajcu JUDr. Jozefa Veselého dovolanie vo svoj prospech, z dôvodov podľa § 371 ods. 1 písm. a), písm. c), písm. g), písm. i) Tr. por., teda, že vo veci rozhodol nepríslušný súd, zásadným spôsobom bolo porušené jeho právo na obhajobu, rozhodnutie je založené na dôkazoch, ktoré neboli súdom vykonané zákonným spôsobom, a rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia. V bližšom odôvodnení dovolania v prvom rade poukázal na ním podané odvolanie proti rozsudku súdu prvého stupňa, ktorý v rozsahu uznanej viny a uloženého trestu označil za nezákonný, predčasný a nedôvodný, a podrobne poukázal na uplatnené odvolacie dôvody spočívajúce v námietke zaujatosti voči všetkým sudcom Krajského súdu v Banskej Bystrici, námietke miestnej nepríslušnosti súdu, porušenia základného práva na súdnu ochranu, práva na obhajobu a práva na spravodlivé súdne konanie, absencie základných znakov skutkovej podstaty súdeného trestného činu, premlčania trestného stíhania a nedodržania princípu ultima ratio. Vyjadril nesúhlas so zamietajúcim rozhodnutím odvolacieho súdu a označil ho za nezákonné, nespravodlivé, arbitrárne, nepresvedčivé, náležite neodôvodnené a závažným spôsobom porušujúce jeho právo na spravodlivý súdny proces. V rámci dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. a) Tr. por. dovolateľ namietal, že vo veci samej rozhodol nepríslušný súd. Poukázal na to, že v odvolaní vzniesol námietku zaujatosti proti všetkým sudcom Krajského súdu v Banskej Bystrici a zároveň podal návrh na odňatie veci tomuto súdu podľa § 23 ods. 1 Tr. por., napriek tomu tieto neboli postúpené príslušnému súdu na rozhodnutie, ale okresný súd postúpil odvolanie priamo Krajskému súdu v Nitre. Ignoroval pritom nález Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „Ústavný súd“) z 27. júna 2013, č. k. II. ÚS 662/2013 - 32, ktorým bolo vyslovené porušenie práva obvineného na súdnu ochranu a práva na spravodlivé súdne konanie v obdobnej procesnej situácii, na základe čoho bola vec predložená Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky (ďalej len „Najvyšší súd“) a následne Najvyšší súd vec vedenú na Krajskom súde v Banskej Bystrici pod sp. zn. 2 Nt 15/2014 tomuto súdu odňal a prikázal ju Krajskému súdu v Nitre. Krajskému súdu v Nitre teda bola prikázaná len parciálna vec a jeho čiastkovým rozhodnutím sa skončilo právo jeho rozhodovania v tejto veci. Okresný súd si mal riadne preštudovať obsah odvolania a na základe toho spis predložiť Krajskému súdu v Banskej Bystrici na ďalší postup, a to predloženie veci Najvyššiemu súdu. Odvolanie si však neprečítal a spolu so sprievodným listom ho predložil Krajskému súdu v Nitre ako nepríslušnému odvolaciemu súdu. Okresný súd sa teda odvolaním zaoberal nenáležite, nezodpovedne a povrchne a porušil tým práva dovolateľa. Rovnako Krajský súd v Nitre sa odvolaniu nevenoval zodpovedne, pozorne a podrobne, najmä z hľadiska toho, či vôbec o odvolaní môže rozhodovať, keďže Najvyšší súd nerozhodol o prikázaní veci inému súdu. Podľa dovolateľa je nelogické, aby Krajský súd v Nitre bol automaticky príslušným súdom, ak mu Najvyšší súd neprikázal rozhodnúť o odvolaní vo veci samej. Okresný súd Banská Bystrica a Krajský súd v Nitre podľa obvineného zásadným a nenapraviteľným spôsobom porušili jeho právo na súdnu ochranu a právo na spravodlivé súdne konanie, preto by s ohľadom na toto porušenie nebolo vhodné, aby o odvolaní vo veci samej rozhodoval Krajský súd v Nitre. V rámci dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. a) Tr. por. bolo poukázané aj na nepríslušnosť Okresného súdu Banská Bystrica, ktorú obvinený odôvodnil námietkami uvedenými v odvolaní, pričom podľa neho sa s týmito námietkami krajský súd vôbec nevysporiadal. V rámci dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c), písm. g) Tr. por. dovolateľ vytkol nedostatok odôvodnenia rozsudku súdu prvého stupňa, nezákonné vykonanie dôkazov a nevykonanie dôkazov, ktoré navrhol a boli zásadného charakteru, neodôvodnenie nevykonania dôkazov, zmätočnosť konania prvostupňového súdu pred vyhlásením rozhodnutia, najmä že súd bezdôvodne vec spojil s vecou Mgr. V. K. a potom obe veci vylúčil na samostatné konanie, nevyčkanie na rozhodnutie Krajského súdu v Žiline vo veci Mgr. V. K., keďže išlo o identické veci, nezákonný výsluch svedkov G. X. a J. E.. Krajský súd v Nitre sa s uvedenými námietkami osobitne nevyrovnal, hoci sú zásadného významu. Neodôvodnil, prečo rozsudok považuje za úplný a správny. Odvolací súd sa nevenoval ani námietke premlčania a nedostatočne sa vysporiadal i s otázkou aplikácie princípu ultima ratio. V rámci § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por. dovolateľ namietol nesprávne právne posúdenie skutku čo do naplnenia objektívnej a subjektívnej stránky trestného činu, ktoré podrobne analyzoval. Okrem iného argumentoval tým, že prokurátorom tvrdená protiprávnosť trestného činu predpokladá povinnosť správcu vykonávať funkciu s odbornou starostlivosťou. Hypotéza tejto normy je všeobecná a zároveň abstraktná a jej obsahové vymedzenie je možné len cez špeciálnu a explicitne existujúcu zákonnú povinnosť, povinnosť konkrétne existujúcu v zákone o konkurze a vyrovnaní, ktorá musí byť vo forme normatívneho príkazu alebo

zákazu. Uvedený zákon však takýto príkaz ani zákaz neobsahuje. Povinnosť správcu uložiť výťažok zo speňaženia podliehajúci konkurzu na účet v banke v čase vyhlásenia konkurzu neexistovala, preto zo strany obvineného nebola porušená žiadna povinnosť. Navyše obvinený ako správca dosiahol zisk, teda nemožno konštatovať, že ako správca konkurznej podstaty nepostupoval s osobitnou starostlivosťou. Obvinený nemohol vedieť, že následné investície do spoločnosti D. Z. budú neúspešné, pričom žiadnu svoju povinnosť neporušil. Keďže neexistovala žiadna konkrétna povinnosť pre správcov konkurznej podstaty týkajúca sa zákazu investovania finančných prostriedkov úpadcov, obvinený nemohol vedieť, že týmto svojím konaním poruší alebo ohrozí záujem chránený zákonom. Uzavrel, že jeho konanie nie je trestným činom, pretože chýbajú jeho základné znaky. V ďalšej argumentácii dovolateľ okrem iného zvýraznil princíp právnej istoty a osobitný význam práv obvineného, ktoré podrobne analyzoval v rámci rozhodnutí Európskeho súdu pre ľudské práva i Ústavného súdu, a poukázal aj na chronológiu obdobných trestných vecí ďalších troch správcov konkurzných podstat v obvode Krajského súdu v Banskej Bystrici, ktorí boli spod obžaloby oslobodení alebo voči nim bolo trestné stíhanie zastavené práve z dôvodu, že v daných prípadoch nebola splnená subjektívna ani objektívna stránka trestného činu. S poukazom na uvedené obvinený navrhol, aby Najvyšší súd podľa § 386 ods. 1 Tr. por. z dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. a), písm. c), písm. g), písm. i) Tr. por. vyslovil porušenie zákona v ustanovení § 319 Tr. por. v jeho neprospech, aby podľa § 386 ods. 2 Tr. por. dovolaním napadnutý rozsudok okresného súdu i uznesenie krajského súdu vrátane všetkých nadväzujúcich rozhodnutí zrušil a vec prikázal Okresnému súdu Banská Bystrica na opätovné prerokovanie a rozhodnutie.

Dovolanie bolo v zmysle § 376 Tr. por. zaslané na vyjadrenie ostatným stranám konania, ktoré by mohli byť rozhodnutím o dovolaní priamo dotknuté.

K dovolaniu obvineného sa vyjadril prokurátor, a to podaním doručeným okresnému súdu 20. marca 2020. Vyjadril názor, že rozhodnutia súdov nižšieho stupňa boli dostatočne odôvodnené, boli založené na dôkazoch vykonaných zákonným spôsobom a ich postupom nedošlo k porušeniu práva obvineného na obhajobu. Dovolacie dôvody napádajú v podstate správnosť a úplnosť zisteného skutku, čo však dovolací súd nemôže skúmať a meniť. Uzavrel, že v tomto prípade nie sú splnené dôvody dovolania, preto navrhol, aby Najvyšší súd na neverejnom zasadnutí dovolanie JUDr. H. O. podľa § 382 písm. c) Tr. por. odmietol.

Vyjadrenie prokurátora bolo doručené obvinenému a jeho obhajcovi (I. ÚS 355/2015).

Obvinený na vyjadrenie prokurátora reagoval podaním, doručeným okresnému súdu 21. júla 2020, uskutočneným prostredníctvom obhajcu JUDr. Jozefa Veseleho, v ktorom v plnom rozsahu zotrval na podanom dovolaní a na jeho dôvodoch. Vyjadrenie prokurátora označil za arbitrárne, pretože tento sa nevyjadril k podstatným tvrdeniam týkajúcim sa dovolacích dôvodov. Obvinený zároveň ako prílohu predložil fotokópiu prvej strany dovolania s cieľom preukázať, že dovolanie bolo podané osobne do podateľne dňa 28. februára 2020.

K dovolaniu sa vyjadril aj správca konkurznej podstaty poškodeného Y. X. J., Ing. Q. I., a to podaním doručeným okresnému súdu 4. augusta 2020. Uviedol, že pokiaľ ide o vzniknutú škodu, z jeho strany bola podaná proti JUDr. H. O. žaloba v civilnom konaní o náhradu škody vo výške 248 954,39 Eur s príslušenstvom z dôvodu, že podľa jeho názoru JUDr. O. porušil § 8 ods. 2 zákona č. 328/1991 Zb. o konkurze a vyrovnaní v znení neskorších predpisov, pretože pri investovaní peňažných prostriedkov nekonal s odbornou starostlivosťou a v zmysle § 415 Občianskeho zákonníka ani tak, aby úpadcovi nevznikla škoda. Tým, že riadne nezabezpečil vrátenie týchto finančných prostriedkov, úpadcovi spôsobil reálnu majetkovú ujmu. Uzavrel, že podstatné pre neho je, ako uvedené otázky vyrieši dovolací súd.

Vyjadrenie poškodeného bolo doručené obvinenému a jeho obhajcovi (I. ÚS 355/2015), ktorí sa k nemu ďalej nevyjadrovali.

Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „Najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 377 Tr. por.) pred

vydaním rozhodnutia o dovolaní skúmal procesné podmienky pre jeho podanie a zistil, že dovolanie je prípustné [§ 368 ods. 1, ods. 2 písm. h), § 566 ods. 3 Tr. por.], bolo podané oprávnenou osobou [§ 369 ods. 2 písm. b) Tr. por.], v zákonom stanovenej lehote (§ 370 ods. 1 Tr. por.), na zákonom určenom mieste (§ 370 ods. 3 Tr. por.), a súčasne spĺňa podmienky podľa § 373 ods. 1, ods. 2, ako aj obsahové náležitosti uvedené v § 374 Tr. por. Najvyšší súd však zistil, že dovolanie je potrebné na neverejnom zasadnutí odmietnuť podľa § 382 písm. c) Tr. por., lebo je zrejmé, že nie sú splnené dôvody dovolania podľa § 371 Tr. por.

Vo všeobecnosti Najvyšší súd pripomína, že dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok a nie je určené k náprave akýchkoľvek pochybení súdov, ale len tých najzávažnejších, mimoriadnych, procesných a hmotnoprávných vád. Dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, ktorým bola vec právoplatne skončená, preto predstavuje výnimočný prielom do inštitútu právoplatnosti, ktorá je dôležitou zárukou stability právnych vzťahov a právnej istoty. Dovolačný súd nie je povolaný na revíziu napadnutého rozhodnutia z vlastnej iniciatívy, práve naopak, z ustanovenia § 385 ods. 1 Tr. por. expressis verbis vyplýva, že je viazaný dôvodmi dovolania, ktoré sú v ňom uvedené.

Dovolaateľ uplatnil dovolacie dôvody podľa § 371 ods. 1 písm. a), písm. c), písm. g), písm. i) Tr. por.

Obvinený v rámci dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. a) Tr. por. namietal, že vo veci rozhodol nepríslušný súd, a to Okresný súd Banská Bystrica a Krajský súd v Nitre.

Podľa § 371 ods. 1 písm. a) Tr. por. dovolanie možno podať, ak o veci rozhodol nepríslušný súd.

Dôvodom dovolania je v zmysle dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. a) Tr. por. rozhodnutie vo veci súdom, ktorý nebol vecne alebo miestne príslušný. Vecná príslušnosť rieši okruh pôsobnosti súdov na určitom stupni (§ 15, § 16 Tr. por.), miestna príslušnosť dáva odpoveď na otázku, ktorý zo súdov určitého druhu a stupňa je príslušný na konanie o veci (§ 17 Tr. por.). Námietka nepríslušnosti súdu podľa § 371 ods. 1 písm. a) Tr. por. sa musí vždy vzťahovať na jeho konečné rozhodnutie (R 27/2020).

Podstatou dovolateľom tvrdených pochybení je, že Okresný súd Banská Bystrica nebol miestne príslušným súdom z dôvodu, že trestný čin nebol spáchaný v jeho obvode, Krajský súd v Nitre z dôvodu, že jeho príslušnosť nebola určená osobitným rozhodnutím Najvyššieho súdu.

Podľa § 17 ods. 1 Tr. por. konanie vykonáva súd, v ktorého obvode bol trestný čin spáchaný.

Podľa § 12 Tr. zák. miesto spáchania trestného činu je každé miesto, na ktorom a) páchatel konal, alebo b) nastal alebo podľa predstavy páchatela mal nastať následok predpokladaný týmto zákonom.

Podľa § 20 Tr. por. ak je podľa predchádzajúcich ustanovení daná príslušnosť niekoľkých súdov, konanie vykonáva ten súd, na ktorom podal prokurátor obžalobu alebo ktorému bola vec postúpená nepríslušným súdom.

Z obsahu spisového materiálu vyplýva, že prokurátor Krajskej prokuratúry Banská Bystrica podal obžalobu na obvineného JUDr. H. O. na Okresný súd Banská Bystrica dňa 29. januára 2013 pre skutky uvedené v bodoch 1/ až 7/ obžaloby právne kvalifikované ako pokračovací obzvlášť závažný zločin porušovania povinnosti pri správne cudzieho majetku podľa § 237 ods. 1, ods. 3 písm. b), ods. 4 písm. a) Tr. zák. s poukazom na § 138 písm. b) Tr. zák., teda za to, že porušil všeobecne záväzným právnym predpisom ustanovenú povinnosť a povinnosť uloženú právoplatným rozhodnutím súdu spravovať cudzí majetok, čin spáchal závažnejším spôsobom konania - po dlhší čas, a takým činom spôsobil škodu veľkého rozsahu. Konanie obvineného, bližšie konkretizované v jednotlivých skutkových vetách, malo uni modo spočívať v tom, že ako správca konkurznej podstaty vykonával neoprávnené obchodné transakcie s finančnými prostriedkami siedmich úpadcov vo vzťahu k spoločnosti D. Z., a.s. so sídlom v O., a to v rozpore s § 8 ods. 2 zákona č. 328/1991 Zb. o konkurze a vyrovnaní v znení neskorších

predpisov, a spôsobil tak úpadcom majetkovú ujmu v celkovej výške dosahujúcej škodu veľkého rozsahu.

Obvinený bol toho názoru, že miestna príslušnosť súdu sa mala riadiť ustanovením § 12 písm. a) Tr. zák., keďže ku spáchaniu skutkov (konaniu páchatel'a) malo dôjsť v mieste sídla spoločnosti D. Z., a.s., teda v O., kde boli uzatvárané všetky zmluvy a založené všetky účty. Opomenul však, že následok v podobe majetkovej ujmy (škody) nastal práve u jednotlivých úpadcov, teda poškodených, ktorých sídla sa (v čase spáchania skutkov) rôznili (poškodený W., spol. s r.o. so sídlom v Y. W.; V. B. I. „v likvidácii“ so sídlom vo veľkých I., okres Y. W.; V. so sídlom v O. „v likvidácii“ so sídlom v O., okres B. S.; Y. X. J. so sídlom v X. J., okres G. K. Z.; U., spol. s r.o. „v likvidácii“ so sídlom v O. O.; B. V., spol. s r.o. so sídlom v J.; Q. V. a.s. so sídlom v O. O.). Každé z uvedených miest/sídiel (z toho dve v O.) ako miesto v zmysle § 12 písm. b) Tr. zák., na ktorom nastal následok konania páchatel'a, bolo spôsobilé založiť miestnu príslušnosť konkrétneho okresného súdu. Pri podávaní obžaloby mal preto prokurátor, s poukazom na § 20 Tr. por., na výber z viacerých rovnocenných možností, z ktorých tou najlogickejšou bola voľba Okresného súdu Banská Bystrica, pretože orgánom činným v prípravnom konaní v danej veci bola Krajská prokuratúra Banská Bystrica, na ktorú bol podaný podnet na trestné stíhanie Krajským súdom v Banskej Bystrici, a súčasne Prezídium Policajného zboru, Úrad boja proti korupcii, odbor boja proti korupcii Stred, Banská Bystrica, ktorého vecná príslušnosť bola určená opatrením Prezídia policajného zboru, Úrad boja proti korupcii, Bratislava z 3. novembra 2010, PPZ-BPK-23-025/2010. Možno teda uzavrieť, že príslušnosť Okresného súdu Banská Bystrica bola určená v súlade so zákonom a v tomto smere nedošlo k žiadnemu pochybeniu konajúcich orgánov, preto je táto námietka obvineného neopodstatnená.

Pokiaľ ide o námietku nepríslušnosti Krajského súdu v Nitre, Najvyšší súd poukazuje na podmienku zakotvenú v ustanovení § 371 ods. 4 (veta prvá) Tr. por., podľa ktorého dôvody podľa odseku 1 písm. a) až g) nemožno použiť, ak táto okolnosť bola tomu, kto podáva dovolanie, známa už v pôvodnom konaní a nenamietal ju najneskôr v konaní pred odvolacím súdom; to neplatí, ak dovolanie podáva minister spravodlivosti. Cieľom tohto ustanovenia je predísť tomu, aby konanie pred odvolacím súdom slúžilo ako možnosť namietat stále nové nedostatky, ktoré mohli byť zhojené už v konaní pred súdom nižšieho stupňa. Zákonodarcu v tejto súvislosti zrejme predpokladal, že pokiaľ bola namietaná vada dovolaťel'ovi známa už v pôvodnom konaní a tento sa ju nesnažil odstrániť pri prvej možnej príležitosti, nejde o vadu tak závažnú, aby ju bolo potrebné preskúmať v dovolacom konaní a v konečnom dôsledku by mohlo ísť len o špekuláciu dovolaťel'a smerujúcu k predĺženiu celého konania a nedôvodnému uplatňovaniu práv podať mimoriadny opravný prostriedok. Námietka obvineného spočívajúca v nedodržaní postupu pre delegáciu veci Krajskému súdu v Nitre, ktorá podľa neho v konečnom dôsledku spôsobila, že rozhodol nepríslušný súd, nespĺňa uvedenú podmienku.

Uznesením Najvyššieho súdu z 10. decembra 2014, sp. zn. 5 Ndt 20/2014, bola trestná vec JUDr. H. O., vedená na Krajskom súde v Banskej Bystrici pod sp. zn. 2 Nto 15/2014 tomuto súdu odňatá a prikázaná Krajskému súdu v Nitre, ktorý sa právoplatnosťou tohto rozhodnutia z dôvodu delegácie veci stal miestne príslušným súdom a prináležalo mu rozhodovanie o každom riadnom opravnom prostriedku podanom v predmetnej veci. Na základe toho Krajský súd v Nitre v priebehu konania rozhodoval nielen o sťažnosti proti námietke zaujatosti sudcov Okresného súdu Banská Bystrica (ktorá bola predmetom prieskumu Ústavného súdu pod sp. zn. II. ÚS 662/2013), ale i o riadnych opravných prostriedkoch podaných obvineným napríklad i proti rozhodnutiam súdu prvého stupňa o uložení poriadkovej pokuty, nevyhovení žiadosti o oslobodenie obhajcu od povinnosti obhajovania a pribratí znalca (č. l. 3404, 3409, 3412 súdneho spisu). Po podaní odvolania proti rozsudku súdu prvého stupňa zo strany obvineného a prokurátora bola vec predložená Krajskému súdu v Nitre ako súdu odvolaciemu, ktorý robil príslušné procesné úkony, vrátane predvolania obvineného na verejné zasadnutie, ktoré mu bolo doručené dňa 27. augusta 2018, a realizoval aj úkon nahliadania do spisu a vyhotovenia fotokópií z neho zo strany obvineného dňa 5. októbra 2018. Verejného zasadnutia na Krajskom súde v Nitre dňa 18. októbra 2018 sa následne zúčastnil obhajca obvineného. Z uvedeného je zrejmé, že obvinený mal po celý čas vedomosť o tom, že v predmetnej veci je opravným súdom Krajský súd v Nitre, ktorý vo vzťahu k nemu v priebehu konania vydal niekoľko rozhodnutí a v rámci odvolacieho konania uskutočňoval

procesné úkony, mal teda možnosť kedykoľvek sám, či prostredníctvom obhajcu namietať nepríslušnosť tohto súdu tak, aby túto námietku uplatnil najneskôr v odvolacom konaní. Zo strany obvineného až do momentu podania dovolania však táto argumentácia nebola uplatnená, hoci na to obvinený mal príležitosť, preto je Najvyšší súd toho názoru, že v tejto časti ide len o špekulatívne uplatňovanie práva na podanie mimoriadneho opravného prostriedku, ktorý záver je podporený aj skutočnosťou, že obvinený sa v odvolacom konaní priamo, *expressis verbis* domáhal, aby vec bola na rozhodnutie prikázaná práve Krajskému súdu v Nitre. Dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. a) Tr. por. v tejto časti teda dovolateľ nemohol v zmysle § 371 ods. 4 Tr. por. v odvolacom konaní použiť (S 11/2016, m. m. II. ÚS 499/2016), preto sa dovolací súd touto námietkou (v tomto konkrétnom rozsahu) meritórne nezaoberal.

Dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. a) Tr. por. preto nebol uplatnený dôvodne.

V rámci dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Tr. por. obvinený namietal nedostatočné odôvodnenie rozsudku súdu prvého stupňa, nevykonanie ním navrhnutých dôkazov zásadného charakteru (vypočutie svedkov Ing. G. X. CSc. a Ing. J. E. a vykonanie znaleckého dokazovania znalcom z odboru ekonomiky na posúdenie rozsahu spôsobenej škody, uplatnené návrhom z 13. apríla 2015), zmatečnosť konania spočívajúcu v bezdôvodnom spojení vecí a následnom vylúčení vecí na samostatné konanie a (ne)podmieňovanie ďalšieho postupu rozhodnutím vecí Mgr. V. K..

Podľa § 371 ods. 1 písm. c) Tr. por. dovolanie možno podať, ak zásadným spôsobom bolo porušené právo na obhajobu.

Konštantná judikatúra dovolacieho súdu právom na obhajobu v zmysle citovaného dovolacieho dôvodu rozumie vytvorenie podmienok pre plné uplatnenie procesných práv obvineného a zákonný postup pri reakcii orgánov činných v trestnom konaní a súdu na uplatnenie každého obhajovacieho práva. O zásadné porušenie tohto práva ide najmä v prípade, keď obvinený nemal v konaní obhajcu, hoci v jeho trestnej veci boli splnené dôvody povinnej obhajoby v zmysle § 37 Tr. por., a zároveň orgány činné v trestnom konaní alebo súd v tomto čase reálne vykonávali úkony trestného konania, ktoré smerovali k vydaniu meritórneho rozhodnutia; prípadne ak ide o iné pochybenie súdu alebo orgánov činných v trestnom konaní, v dôsledku ktorého dôjde k odňatiu alebo znemožneniu riadneho uplatnenia procesných práv obvineného, pričom intenzita takéhoto porušenia musí dosahovať stupeň zásadnosti, teda takéto porušenie musí kardinálnym, kľúčovým spôsobom zasiahnuť do možnosti obvineného uplatniť jeho základné právo brániť sa proti tvrdeniam obžaloby.

K porušeniu práva na riadne odôvodnenie rozhodnutia:

Za porušenie práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „Ústava“), práva na spravodlivý súdny proces podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a v konečnom dôsledku i práva na obhajobu v zmysle § 371 ods. 1 písm. c) Tr. por. možno považovať také rozhodnutie súdu, ktoré je v dôsledku nerešpektovania práva obvineného na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia arbitrárne a nepreskúmateľné. Arbitrárne rozhodnutie orgánu verejnej moci, ktoré nedáva odpoveď na viacero podstatných námietok trestne stíhanej osoby a neobsahuje preskúmateľné dôvody, na ktorých je založené, je potrebné považovať aj za nezlučiteľné so základnými zásadami vzťahu medzi orgánom verejnej moci a občanom vyplývajúcimi z § 1 ods. 1 Tr. por. a čl. 1 ods. 1 Ústavy (III. ÚS 2/09).

Medzi základné definičné prvky práva na spravodlivé súdne konanie (spravodlivý súdny proces) patrí podľa judikatúry Európskeho súd pre ľudské práva (napr. rozhodnutie vo veci Ruiz Torija proti Španielsku z 9. decembra 1994), Ústavného súdu (napr. I. ÚS 226/03, III. ÚS 209/04, III. ÚS 95/06, III. ÚS 260/06, I. ÚS 114/08, III. ÚS 2/09, III. ÚS 36/2010, I. ÚS 344/10, I. ÚS 712/14), ale i rozsiahlej judikatúry Najvyššieho súdu právo na riadne a vyčerpávajúce odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré dáva odpoveď nielen na skutkové a právne otázky daného prípadu, ale i na rozhodujúce (relevantné) argumenty jednotlivých strán. Treba však zdôrazniť, že Ústavný súd v tejto súvislosti už vyslovil, že všeobecný súd nemusí v odôvodnení rozhodnutia dať odpoveď na všetky

otázky nastolené stranami, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi (IV. ÚS 115/03, II. ÚS 76/07, I. ÚS 241/07). Podobný záver zaujal i Európsky súd pre ľudské práva, ktorý vyslovil, že od súdov sa nevyžaduje, aby na každý argument strany bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia (napríklad rozhodnutia Higgins proti Francúzsku z 19. februára 1998, Hiro Balani proti Španielsku z 9. decembra 1994, Georgiadis proti Grécku z 29. mája 1997, etc.).

Obsah požiadavky na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia je v Trestnom poriadku vyjadrený v § 168 ods. 1 Tr. por., podľa ktorého ak rozsudok obsahuje odôvodnenie, súd v ňom stručne uvedie, ktoré skutočnosti vzal za dokázané, o ktoré dôkazy svoje skutkové zistenia opiera a akými úvahami sa spravoval pri hodnotení vykonaných dôkazov, najmä ak si navzájom odporujú. Z odôvodnenia musí byť zrejmé, ako sa súd vyrovnal s obhajobou, prečo nevyhovel návrhom na vykonanie ďalších dôkazov a akými právnymi úvahami sa spravoval, keď posudzoval dokázané skutočnosti podľa príslušných ustanovení zákona v otázke viny a trestu. Ak rozsudok obsahuje ďalšie výroky, treba odôvodniť aj tieto výroky. Keďže ustanovenie § 168 ods. 1 Tr. por. platí primerane i pre uznesenie (§ 180 Tr. por.), treba rovnako dôsledne trvať na uvedených požiadavkách pre všetky rozhodnutia vydané v prvostupňovom či odvolacom konaní. Na druhej strane takúto požiadavku nemožno chápať spôsobom, že zahŕňa právo účastníka konania byť pred súdom úspešný, prípadne právo na vydanie rozhodnutia v súlade s jeho požiadavkami a právnymi názormi (I. ÚS 50/04) alebo s navrhovaním a hodnotením dôkazov (IV. ÚS 252/04), preto nie je porušením práva na súdnu ochranu ani práva na spravodlivý proces, ak súd nerozhodne podľa predstáv účastníka a jeho návrhu nevyhoví, ak je takéto rozhodnutie v súlade s objektívnym právom. Reálne uplatnenie týchto práv totiž nielenže neznamena právo na úspech v konaní, ale ani nárok na to, aby všeobecné súdy preberali alebo riadili sa výkladom právnych predpisov, ktorý predkladá účastník (IV. ÚS 340/2004).

Vada nedostatku dôvodov rozhodnutia sama osebe nemusí vždy disponovať potrebnou intenzitou smerujúcou k porušeniu ústavných práv. Túto skutočnosť je potrebné posudzovať vždy individuálne pre konkrétny prípad a so zreteľom na charakter konania (II. ÚS 373/08). Takú intenzitu zásahu, ktorá je spôsobilá privodiť porušenie ústavných práv, dosahuje odôvodnenie rozhodnutia súdu, ktoré neuvádza žiadnu argumentáciu, na základe ktorej by bolo možné zistiť rozsah porušenia práva, prípadne také, v ktorom dôvody, na ktorých je založené, absentujú, sú zjavne protirečivé alebo popierajú pravidlá formálnej a právnej logiky, alebo ak sú tieto dôvody zjavne jednostranné a v extrémnom rozpore s princípmi spravodlivosti (I. ÚS 344/10, III. ÚS 305/08). K porušeniu Ústavou garantovaného práva na súdnu ochranu môže však dôjsť aj tým, že by sa súd pri výklade a aplikácii zákonného predpisu natoľko odchýlil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam (IV. ÚS 182/09).

Po preskúmaní rozhodnutí súdov nižšieho stupňa dovolací súd dospel k záveru, že tieto parametre riadne a dostatočne odôvodneného rozhodnutia splňajú. Odôvodnenie prvostupňového rozsudku obsahuje nielen úvodnú popisnú časť, ale i rozsah vykonaného dokazovania a spôsob, akým súd hodnotil dôkazy, analýzu právneho posúdenia veci i záver, ku ktorému súd dospel, vrátane úvah, ktoré ho k nemu viedli, rozbor subjektívnej a objektívnej stránky trestného činu a skutočností, pre ktoré obvinený znaky skutkovej podstaty trestného činu, z ktorého bol uznaný za vinného, naplnil. Odôvodnenie obsahuje jasné a logické úvahy súdu k tomu, prečo neuveril obhajobe, ktoré úvahy sú rovnako presvedčivé ako zvyšok rozhodnutia. V závere odôvodnenia sa súd v nadväznosti na odôvodnenie výroku o vine vysporiadal aj s východiskami pre závery o druhu a výmere trestu, so zohľadnením kritérií podľa § 34 Tr. zák., a odôvodnil aj svoje rozhodnutie vo vzťahu k nároku na náhradu škody. Pokiaľ ide o rozhodnutie odvolacieho súdu, rovnako mu nemožno vytknúť nedostatok riadneho odôvodnenia. Po úvodnej časti, ktorá obsahuje zhrnutie predchádzajúceho konania, súd uviedol spôsob a rozsah preskúmania rozhodnutia súdu prvého stupňa, zhodnotil vykonané dokazovanie a možnú existenciu procesných nedostatkov, pričom sa stotožnil s postupom súdu prvého stupňa a jeho rozhodnutím, ktorého odôvodnenie vrátane skutkových a právnych záverov považoval za správne a dostatočné. Odvolací súd sa zároveň stručne vysporiadal s rozhodujúcimi argumentmi dovolateľa.

Dovolací súd zastáva názor, že každé z rozhodnutí primerane k prejednávanej veci dáva dostatočnú

odpoveď na všetky nastolené otázky viny a trestu a s nimi súvisiacu problematiku vo vzťahu k obvinenému. Skutočnosť, že odôvodnenie je stručné, nemôže sama osebe viesť k porušeniu práva obvineného na riadne odôvodnenie rozhodnutia, obzvlášť, ak rozhodnutie ako celok je presvedčivé. Z rozhodnutia súdu prvého stupňa, ani z rozhodnutia odvolacieho súdu, resp. z ich odôvodnení, nevyplýva jednostrannosť, ani taká aplikácia príslušných ustanovení všeobecne záväzných právnych predpisov, ktorá by bola popretím ich účelu, podstaty a zmyslu. Súdny výstihne a dostačujúco odôvodnili, čo ich viedlo k formulovaným záverom, rozhodnutia preto nevykazujú znaky arbitrárnosti či svojvôle a odôvodnenia spĺňajú parametre zákonného odôvodnenia podľa § 168 ods. 1 Tr. por. Argumenty dovolateľa preto nemožno považovať za opodstatnené a dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. c) Tr. por. nie je v tomto smere naplnený.

K porušeniu práva na vysporiadanie sa s návrhmi na vykonanie dôkazov:

Z hľadiska uplatneného dovolacieho dôvodu nie je opodstatnená ani námietka obvineného, že neboli vykonané ním navrhované dôkazy. V predmetnej veci z obsahu spisového materiálu síce vyplýva, že obvinený v súlade so svojimi dovolacími tvrdeniami návrh na vykonanie dokazovania výsluchom svedkov X. a E. a vykonaním znaleckého dokazovania znalcom z odboru ekonomiky (za účelom ustálenia rozsahu škody) uplatnil podaním doručeným súdu prvého stupňa 15. apríla 2015, na týchto však v priebehu konania nezotrval. Na hlavnom pojednávaní dňa 20. apríla 2015, bezprostredne nasledujúcom po podaní návrhu na doplnenie dokazovania, bol tento návrh obvineného doručený krátkou cestou prokurátorovi, ktorému bola daná možnosť sa k nemu vyjadriť v lehote tridsať dní, ako vyplýva zo zápisnice o hlavnom pojednávaní. Na hlavnom pojednávaní dňa 25. mája 2015 obvinený prostredníctvom obhajcu zotrval na podanom návrhu, avšak v ďalšom konaní na výzvu súdu, aby sa vyjadril, či má nejaké návrhy na doplnenie dokazovania, reagoval podaním doručeným súdu prvého stupňa 23. februára 2016, v ktorom už tieto návrhy opomenul. Rovnako vo svojom podaní označenom ako „Návrhy na doplnenie dokazovania v trestnom konaní“ doručenom súdu prvého stupňa 16. mája 2016 a na pojednávaní 17. augusta 2016 už zopakoval len návrh na vykonanie znaleckého dokazovania. Pred vyhlásením dokazovania za skončené na hlavnom pojednávaní dňa 6. decembra 2017, súd prvého stupňa realizoval povinnosť podľa § 272 ods. 2 Tr. por., teda zisťoval, či strany nemajú ďalšie návrhy na doplnenie dokazovania, pričom zo strany obvineného a jeho obhajcu sporné návrhy neboli opätovne uplatňované a obvinený na nich nezotrval. Vo vzťahu k náhrade škody žiadal doplniť dokazovanie vyžiadaním spisov civilných súdov, tieto však boli uznesením súdu odmietnuté. Obvinený v priebehu konania teda neuskutočnil jasné a definitívne prejavy vôle v tom, či na vykonaní namietaných dôkazov trvá, resp. či ich žiada vykonať alebo nie, čo mohlo byť čiastočne spôsobené aj tým, že výsluchy svedkov X. a E. boli uskutočnené už na hlavnom pojednávaní dňa 17. apríla 2013 (teda ešte pred samotným podaním návrhu na doplnenie dokazovania výsluchom týchto svedkov) a za prítomnosti obhajcu obvineného, ktorý svedkom kládol otázky. Pokiaľ ide o výšku škody, k tejto bolo v konaní vykonaných viacero listinných dôkazov a súd prvého stupňa napokon uzavrel, že zistenie aktuálnej výšky škody by bolo nad rámec trestného konania, preto poškodených odkázal na civilné konanie. Najvyšší súd už len dodáva, že v zmysle ustálenej judikatúry vyhlásenie procesnej strany o tom, že nemá návrhy na doplnenie dokazovania v záverečnej fáze súdneho konania, je konečným prejavom strany o disponovaní s právom na navrhovanie doplnenia dokazovania a v prípade predtým uplatnených návrhov jednoznačným prejavom, že na pôvodných návrhoch na doplnenie dokazovania procesná strana netrvá a teda, že ich berie späť. Rešpektovanie takto prejavenej vôle strany súdom, nemožno považovať za porušenie práva na obhajobu zásadným spôsobom v zmysle § 371 ods. 1 písm. c) Tr. por. (R 116/2014-III).

K ostatným námietkam:

Čo sa týka ostatných námietok obvineného, spočívajúcich v procesnom postupe súdu prvého stupňa, ktorým mal spojiť veci na spoločné konanie a následne ich vylúčiť na samostatné konanie, Najvyšší súd nezistil, že by v tejto trestnej veci k takémuto postupu v konaní pred súdom došlo. Tvrdenia obvineného sú v tomto smere zavádzajúce. Avšak aj v prípade pravdivosti jeho tvrdenia (za situácie, že by k spojeniu a vylúčeniu došlo za podmienok stanovených zákonom a v súlade s ním), by túto námietku samu osebe nebolo možné považovať za relevantnú s poukazom na to, že Ústavný súd vo svojej judikatúre už konštatoval, že postup súdu vychádzajúci z aplikácie konkrétnej zákonnej procesnoprávnej úpravy

nemožno hodnotiť ako nezákonný (I. ÚS 8/96, I. ÚS 6/97). Dovolaciemu súdu navyše nie je zrejmé, v čom by v tejto súvislosti malo spočívať porušenie práva na obhajobu. Takisto nie je zrejmé, ako k porušeniu práv obvineného malo dôjsť tým, že súd pri rozhodovaní veci zohľadnil rozhodnutia vydané v skutkovo a kvalifikačne obdobných veciach. Takýto postup súdu zákon nevyklučuje, práve naopak, jednotnosť rozhodovania v obdobných veciach je žiadaným javom, pretože sa ním zabezpečuje dôsledné dodržiavanie zásady právnej istoty ako jednej z najdôležitejších hodnôt právneho štátu. Postupom súdu, ktorý je v súlade so zákonom, resp. nie je s ním v rozpore, nemohlo dôjsť k porušeniu práva obvineného na obhajobu, ani k porušeniu zásady rovnosti zbraní. Obvinený mal možnosť v priebehu celého konania sám i prostredníctvom svojho obhajcu svoje práva uplatňovať v plnom rozsahu, či už pred súdom prvého stupňa, pred odvolacím i dovolacím súdom, ktorú možnosť aj využil. Napokon ani sám obvinený nekonkretizoval, v čom presne malo naplnenie tohto dovolacieho dôvodu v tejto časti spočívať, nenamietal porušenie žiadneho konkrétneho práva, ktorého uplatnenie by mu malo byť upreté. Najvyšší súd podotýka, že jeho úlohou nie je „pátrať“ a dedukovať, k čomu dovolateľ svojou námietkou smeroval, resp. čo ňou myslel. Je povinnosťou dovolateľa obsahovo vymedziť svoje námietky tak, aby boli jednoznačné, zrozumiteľné a preskúmateľné. V tejto súvislosti Najvyšší súd poukazuje na rozsudok Najvyššieho súdu z 1. marca 2021, sp. zn. 1 TdoV 5/2018, v ktorom obdobne vyslovil, že vecne namietané chyby musí dovolateľ v podanom dovolaní konkretizovať spôsobom umožňujúcim ich posúdenie. Dovolaciemu súdu totiž neprináleží domýšľať si, resp. hľadať, v čom by mohli teoreticky spočívať dôvody všeobecných tvrdení dovolateľa (primerane pozri napr. uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky zo 17. decembra 2019, sp. zn. I. ÚS 518/2019)... Zákonná podmienka vymedzenia konkrétneho vytýkaného pochybenia v podanom dovolaní nie je splnená ani vtedy, ak dovolateľ v podstate argumentuje len samotným znením určitého dovolacieho dôvodu uvedeného v § 371 Trestného poriadku, resp. pokiaľ napr. len všeobecne namieta, že v priebehu celého súdneho konania boli porušované jeho obhajobné práva, že rozhodnutie je založené na nezákonných svedeckých výsluchoch a pod. Ani v prípade takýchto (len všeobecných) námietok nie je povinnosťou dovolacieho súdu preskúmať napr. rešpektovanie práva na obhajobu z pohľadu všetkých jeho aspektov v priebehu celého súdneho konania, resp. zaoberať sa otázkou zákonnosti všetkých svedeckých výsluchov, ktoré boli podkladom napádaného rozhodnutia a pod...Povinnosť namietat konkrétne pochybenie v obsahu podaného dovolania nie je napokon možné stotožňovať ani s holým konštatovaním určitej skutočnosti, poukazom na určitú skutočnosť, či napr. sumarizáciou priebehu predchádzajúceho konania „bez ďalšieho“, teda bez toho, aby bolo zrejmé, čo konkrétne sa napádanému rozhodnutiu alebo/a konaniu mu predchádzajúcemu vytýka.

Uvedenú argumentáciu možno vzťahovať aj na obvineným uplatnený dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. g) Tr. por., ktorý bol obsahovo vymedzený všeobecnou formuláciou o nezákonnom vykonaní dôkazov a nezákonnosťou výsluchov svedkov X. a E., pričom dovolateľ nešpecifikoval, o ktoré výpovede malo ísť (výsluchy svedkov boli uskutočnené v prípravnom konaní i v konaní pred súdom, pričom v konaní pred súdom boli oboznámené aj listinné dôkazy s výpoveďami týchto svedkov z iného konania) a v čom konkrétne mala ich nezákonnosť spočívať. S poukazom na chýbajúci predmet dovolacieho prieskumu Najvyšší súd nemôže inak, len konštatovať, že sa týmto dovolacím dôvodom nemohol meritórne zaoberať, teda ani konštatovať jeho naplnenie.

Vzhľadom na uvedené možno uzavrieť, že dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. c) a písm. g) Tr. por. nebol naplnený.

Podľa § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por. dovolanie možno podať, ak. rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia; správnosť a úplnosť zisteného skutku však dovolací súd nemôže skúmať a meniť.

Obvinený v rámci uvedeného dovolacieho dôvodu namietal absenciu základných znakov skutkovej podstaty stíhaného trestného činu, a to naplnenia subjektívnej a objektívnej stránky.

Obvinený bol súdom prvého stupňa uznaný za vinného z pokračovacieho prečinu porušovania povinností pri správe cudzieho majetku podľa § 238 Tr. zák.

Podľa § 238 Tr. zák. kto z nedbanlivosti inému spôsobí značnú škodu tým, že poruší všeobecne záväzným právnym predpisom ustanovenú povinnosť alebo povinnosť uloženú právoplatným rozhodnutím súdu opatrovať alebo spravovať cudzí majetok, potrestá sa odňatím slobody až na dva roky.

Objektom trestného činu porušovania povinnosti pri správe cudzieho majetku podľa § 238 Tr. zák. je cudzí majetok (veci a majetkové hodnoty patriace inému), ktorý sa týmto ustanovením chráni. Konanie páchatel'a (objektívna stránka) spočíva v porušení povinnosti vyplývajúcej zo všeobecne záväzného právneho predpisu alebo uloženú právoplatným rozhodnutím súdu, a to povinnosti opatrovať alebo spravovať cudzí majetok, za súčasného spôsobenia negatívneho následku vo forme značnej škody. Páchatel'om môže byť len subjekt špeciálny, t. j. osoba, ktorá je nositeľom povinnosti opatrovať alebo spravovať cudzí majetok. Ako forma zavinenia na naplnenie jeho subjektívnej stránky postačuje nedbanlivosť, o ktorú pôjde vtedy, ak páchatel' vedel, že môže spôsobom uvedeným v zákone porušiť alebo ohroziť záujem chránený zákonom, ale bez primeraných dôvodov sa spoliehal, že také porušenie alebo ohrozenie nespôsobí (nedbanlivosť vedomá, culpa luxuria), alebo b) nevedel, že svojím konaním môže také porušenie alebo ohrozenie spôsobiť, hoci o tom vzhľadom na okolnosti a na svoje osobné pomery vedieť mal a mohol (nedbanlivosť nevedomá, culpa negligentia). So zreteľom na formu zavinenia, má toto ustanovenie preventívnu funkciu, má pôsobiť na osoby spravujúce cudzí majetok, aby vykonávali svoju funkciu zodpovedne. Toto ustanovenie je nedbanlivostnou alternatívou k trestnému činu porušovania povinnosti pri správe cudzieho majetku vo vzťahu k jeho úmyselnej forme vyjadrenej v ustanovení § 237 Tr. zák.

Po preskúmaní veci vo vzťahu k obvinenému dovolací súd, vychádzajúc zo skutkových okolností ustálených súdmi nižšieho stupňa, ktoré už nie je oprávnený skúmať a meniť [§ 371 ods. 1 písm. i) veta za bodkočiarkou Tr. por.], dospel k záveru, že skutok je trestným činom a že obvinený naplnil jeho skutkovú podstatu spôsobom uvedeným v Trestnom zákone, vrátane jeho subjektívnej a objektívnej stránky, keď ako správca konkurznej podstaty siedmich úpadcov vykonával u každého z nich neoprávnené investičné a finančné transakcie vo vzťahu k spoločnosti D. Z., ktoré viedli k vzniku škody, a to napriek jeho zákonnej povinnosti podľa § 8 ods. 2 zákona č. 328/1991 Zb. o konkurze a vyrovnaní v znení neskorších predpisov postupovať pri výkone funkcie s odbornou starostlivosťou a byť zodpovedný za vznik škody. Táto zákonná povinnosť mu vznikla dňom jeho ustanovenia do funkcie správcu konkurznej podstaty (vo všetkých siedmich prípadoch bol obvinený do funkcie ustanovený konkrétnym rozhodnutím Krajského súdu v Banskej Bystrici). Je teda nesporné, že obvinený bol osobou, ktorá mala titulom výkonu funkcie správcu konkurznej podstaty zákonnú povinnosť spravovať cudzí majetok úpadcov, a to s odbornou starostlivosťou (keďže v zmysle § 8 ods. 1 zákona č. 328/1991 Zb. o konkurze a vyrovnaní v znení neskorších predpisov do funkcie správcu môže byť ustanovená len osoba s primeranou odbornou spôsobilosťou). Napriek tomu obvinený svojím nedbanlivostným konaním uskutočnil také investičné a finančné operácie, ktoré boli v rozpore s takouto starostlivosťou odborného charakteru a viedli k vzniku škody na majetku úpadcov, čo v zmysle hodnotenia súdov nižšieho stupňa bolo v konaní preukázané. Dovolací súd zastáva názor, že k nesprávnej aplikácii práva a teda ani k nesprávne právnemu posúdeniu skutkov zo strany súdov nižšieho stupňa nedošlo. Oba súdy nižšieho stupňa sa dôsledne zaoberali a vysporiadali nielen s otázkami ustálenia viny, ale aj s námietkami obhajoby, a túto argumentáciu ako celok považuje dovolací súd za správnu, postačujúcu a dostatočne vysvetľujúcu, preto sa s ňou stotožňuje a zároveň na ňu odkazuje, najmä pokiaľ ide o rozsudok súdu prvého stupňa, v ktorom je obsiahnutá podrobná analýza právneho posúdenia veci. K námietkam obvineného uvádza, že povinnosť zakotvená v § 8 ods. 2 zákona č. 328/1991 Zb. o konkurze a vyrovnaní v znení neskorších predpisov je dostatočne jasná a určitá a zrozumiteľne vymedzuje zákonný príkaz vykonávať funkciu správcu s odbornou starostlivosťou, ktorá predpokladá aj primeranú odbornú spôsobilosť v tejto oblasti. V tejto súvislosti je potrebné poukázať na stanovisko trestnoprávneho kolégia č. 51/2017, ktorým bolo okrem iného vyslovené, že právna povinnosť je charakterizovaná príkazom postupovať určitým spôsobom (konať alebo zdržať sa konania), ktorý zároveň znamená zákaz postupovať akokoľvek inak (na rozdiel od práva, ktoré je možnosťou, nie však povinnosťou). Povinnosť môže byť vymedzená užšie alebo širšie, avšak s potrebnou určitosťou - v právnej norme býva povinnosť

vymedzená širšie, nakoľko sa vzťahuje na všetky prípady rovnakého druhu a neurčitého počtu. Povinnosť správcu spravovať cudzí majetok v konkurznom konaní, relevantná v zmysle § 237 ods. 1 a § 238 Trestného zákona (ide o majetok podliehajúci konkurzu), vzniká už ustanovením správcu do funkcie. Podľa povahy tejto povinnosti musí ísť o čestnú, zodpovednú a svedomitú správu, ktorej výslovnou zákonnou konkretizáciou je aj postup s odbornou starostlivosťou - § 3 ods. 1, 2 zákona č. 8/2005 Z. z. o správcoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, § 8 ods. 2 zákona č. 328/1991 Zb. o konkurze a vyrovnaní v znení neskorších predpisov (účinného do 31. decembra 2005), § 86 ods. 1 (a iné ustanovenia) zákona č. 7/2005 Z. z. o konkurze a reštrukturalizácii a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (účinného od 1. januára 2006), pričom konanie s odbornou starostlivosťou je v § 7 naposledy označeného zákona aj legálne definované. Je teda zrejmé, že obvinený svojím konaním naplnil objektívnu stránku trestného činu podľa § 238 Tr. zák. Neobstoí potom argument dovolateľa, že nemohol vedieť, že svojím konaním poruší zákonom ustanovenú povinnosť. Vzhľadom k svojej odbornej spôsobilosti vyplývajúcej z výkonu funkcie správcu mal obvinený vedieť, že uskutočnenými finančnými operáciami by mohlo dôjsť k vzniku škody, preto sa mal snažiť takejto situácii predísť a uprednostniť vo svojich finančných krokoch zdržanlivosť. Keďže tak neučinil a neoprávnene investoval finančné prostriedky úpadcov do subjektu, ktorý nebol chránený pred náhlou insolventnosťou v zmysle aktuálnych právnych predpisov, nemožno hovoriť o zodpovednom a svedomitom výkone správy a o odbornej starostlivosti pri správe cudzieho majetku, na ktorý bol povinný. V konaní pred súdom prvého stupňa bolo ustálené, že obvinený vedel, že svojím konaním môže porušiť alebo ohroziť záujem chránený zákonom, ale bez primeraných dôvodov sa spoliehal, že ho nespôsobí. Ak by však aj obvinený nevedel, že k takému porušeniu môže dôjsť, ako to sám tvrdí, vzhľadom na všetky okolnosti a pomery (vrátane jeho odbornej spôsobilosti) mal a mohol vedieť, že môže dôjsť k porušeniu záujmu chránenému Trestným zákonom, teda k spôsobeniu škody na cudzom majetku. Obvinený preto jednoznačne naplnil objektívnu aj subjektívnu stránku trestného činu, pre ktorý bol odsúdený.

Dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por. preto dovolací súd nepovažoval za naplnený.

Najvyšší súd dospel k záveru, že v rozsahu námietok obvineného nie sú splnené dôvody dovolania podľa § 371 Tr. por., a preto ho podľa § 382 písm. c) Tr. por. na neverejnom zasadnutí ako nedôvodné odmietol.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu opravný prostriedok nie je prípustný.